

Høringsinnspill til ny barnelov fra Sanitetskvinnene

Sanitetskvinnene er Norges største kvinneorganisasjon med 44 000 medlemmer og 550 lokallforeninger over hele landet. Vi eier og drifter et stort antall ideelle virksomheter i spennet fra store sykehus som leverer til spesialisttjenesten til kommunale omsorgsboliger. Vi er også en stor nasjonal beredskapsorganisasjon med 5500 beredskapsfrivillige.

Sanitetskvinnene har flere aktiviteter for å styrke voldsutsatte kvinner. Vi jobber forebyggende og med voldsutsatte som har vært på krisesenter. Vi er en del av alliansen Rød Knapp og driver tilbudet Ressursvenn.

Vi er bekymret for at det nye lovforslaget vil ramme kvinners råderett over eget liv og er spesielt bekymret over hvordan forslaget vil ramme kvinner som har barn med partnere som utøver ulike former for vold. Vold kan ta mange former; den kan være fysisk, psykisk, seksuell og økonomisk. I de fleste tilfeller blir partnervold aldri anmeldt eller på andre måter avdekket av myndighetene.

Svært mange kvinner som forlater en voldelig partner opplever dessverre at volden ikke tar slutt når de bryter ut av forholdet, men at trusler, kontroll og vold fortsetter. I mange tilfeller blir omsorgen for felles barn blir et verktøy til fortsatt volds- og maktbruk.

Sverige endret sin barnelov 1. januar i år. I forkant av denne endringen ble det gjort en omfattende kartlegging av foreldretvistsaker i alle svenske tingretter, hvor 814 saker ble gjennomgått. Sakene var avgjort både ved rettsforlik og dom, og det viste seg at det forelå informasjon om vold eller andre overgrep i 64 prosent av sakene.¹ Dette medførte at ordlyden «barnets behov for en nær og god kontakt med begge foreldrene» ble tatt ut av den svenske loven i 2025.

Sanitetskvinnene mener det er en svakhet at det ikke er gjort tilsvarende kartlegging i Norge i forkant av en så omfattende endring. Vi mener det er grunn til å tro at det også i Norge er vold involvert i mange foreldrefordelingssaker. En hovedregel om delt foreldrefullmakt vil derfor kunne gi voldsutøver utstrakt kontroll over hverdagen til den utsatte gjennom å kunne bestemme hvilken skole eller barnehage barnet skal gå i og hvilke fritidsaktiviteter de får delta i.

Loven bør ikke pålegge et utgangspunkt om delt bosted og samvær. Her skal barnets beste (inklusive dets behov for trygge foreldre) alltid være førende. Full avtalefrihet mellom partene, og fri anledning for domstolene til å falle ned på en ordning som er best for barnet, bør derfor være utgangspunktet.

Vi frykter at når felles foreldreansvar legges til grunn og dette innebærer rett til å ta viktige avgjørelse for barnet, jfr ny paragraf 6-5 vil det innebære en alvorlig innskrenkning i autonomien til den som har hovedomsorg. Beslutningsmyndighet bør henge sammen med omfanget av omsorg og tid tilbragt med barnet. En slik rett vil gi samværsforelderen en

¹ [Uppgifter om våld är inget undantag | Jämställdhetsmyndigheten](#)

urimelig stor råderett over ekspartners liv også når de selv faktisk ikke er involvert i omsorgen i særlig stor grad. Det vil åpenbart kunne utgjøre en kilde til økt konflikter mellom foreldrene. Vi mener det er rimelig, og til barnets beste, at foreldrenes faktiske omsorgsutøvelse står i forhold til deres beslutningsmyndighet.

Lovforslaget er ment som et likestillingstiltak for å sikre menn og kvinner likere mulighet til foreldreskap. Men vi ønsker å innvende at siden det oftere er kvinner som har hovedomsorg, vil forslaget ramme kjønnene svært ulikt. Vi mener det bedre må utredes om en slik endring av loven i for stor grad vil negativt påvirke kvinners råderett over eget liv etter samlivsbrudd.

Mvh

Malin Stensønes
Generalsekretær